

Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirja; selityksen antaminen

Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirja, jäljempänä *HNS-yleissopimus*, hyväksyttiin Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) järjestämässä diplomaattikonferenssissa huhtikuussa 2010 Lontoossa. HNS-yleissopimuksessa määrätään vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten aineiden merikuljetusten aiheuttamissa vahingoista. Sopimuksella pyritään varmistamaan vahingonkärsijöille riittävä ja tehokas korvaus vahinkotapauksissa.

HNS-yleissopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä ja sen hyväksyminen Suomen osalta edellytti eduskunnan suostumusta. Eduskunta hyväksyi yleissopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan 22 päivänä marraskuuta 2019 ja tasavallan presidentti hyväksyi yleissopimuksen 19 päivänä joulukuuta 2019. Eduskunta ja tasavallan presidentti hyväksyivät samalla annettavaksi yleissopimuksen 5 artiklan mukaisen selityksen. Suomen liittymiskirjaa ei vielä kuitenkaan tuolloin talletettu, koska yleissopimukseen liittyminen oli tarkoitus tehdä kansainvälisesti koordinoidusti. Nyt liittymiskirjan tallettaminen on tullut ajankohtaiseksi Keski-Euroopan isojen vaarallisten aineiden vastaanottajavaltioiden ratifioitua yleissopimuksen ja yleissopimuksen kansainvälisten voimaantuloedellytysten täytyttyä.

HNS-yleissopimus on niin sanottu jaetun toimivallan sopimus eli se kuuluu osittain unionin toimivaltaan ja osittain jäsenvaltioiden toimivaltaan. Yleissopimuksessa tunnustetaan osapuolen asema kuitenkin ainoastaan itsenäisille valtioille. Unionin ei näin ollen ole mahdollista liittyä yleissopimukseen. Sen vuoksi Euroopan neuvosto teki 25 päivänä huhtikuuta 2017 kaksi päätöstä jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan HNS-yleissopimus ja liittymään siihen toisaalta oikeudelliseen yhteistyöhön siviilioikeudellisissa asioissa liittyvien seikkojen osalta (2017/770) ja toisaalta muiden kuin näiden seikkojen osalta (2017/769). Ensin mainitun päätöksen 3 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on HNS-yleissopimusta ratifioidessaan tai siihen liittyessään annettava neuvoston päätöksen liitteen mukainen selitys, jonka mukaan yleissopimuksen alaan kuuluvia asioita koskevat tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön asiaa koskevien EU:n sisäisten säännösten mukaisesti. Selityksen teksti on neuvoston päätöksen mukaisesti seuraava:

”Tämän yleissopimuksen, sellaisena kuin se on vuoden 2010 pöytäkirjalla muutettuna, alaan kuuluvia asioita koskevat tuomiot, jotka on annettu Euroopan unionin jäsenvaltion tuomioistuimessa lukuun ottamatta Tanskan kuningaskunnan tuomioistuinta, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön Suomessa asiaa koskevien Euroopan unionin sisäisten säännösten mukaisesti.

Yleissopimuksen, sellaisena kuin se on vuoden 2010 pöytäkirjalla muutettuna, alaan kuuluvia asioita koskevat tuomiot, jotka on antanut jokin Tanskan kuningaskunnan tuomioistuin, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön Suomessa Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välillä tuomioistuimen toimivallasta

sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla vuonna 2005 tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Yleissopimuksen, sellaisena kuin se on vuoden 2010 pöytäkirjalla muutettuna, alaan kuuluvia asioita koskevat tuomiot, jotka on antanut jokin sellaisen kolmannen maan tuomioistuin, joka on sitoutunut tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 30 päivänä lokakuuta 2007 tehtyyn Luganon sopimukseen, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön Suomessa kyseisen yleissopimuksen mukaisesti.”

Ulkoministeriötä on konsultoitu asian valmistelussa ja selityksen kansallisesta hyväksymisestä.

Esitys

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto nyt päättäisi edellä mainitun selityksen antamisesta HNS-yleissopimukseen liittymisen yhteydessä.

Esittelijä

Tiina Ranne, liikenne- ja viestintäministeriö